

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO POPULAR

Any XII. Número 637

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

28 octubre 1933

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

El front antimarxista

Un dels perills més greus per què ha passat Espanya, com tot el món, és el perill socialista. Per circumstàncies especials i per aquest trist privilegi de la humanitat d'anar progressant a batzegades, el socialisme amenaça un moment tots els fonaments de la civilització cristiana i occidental, ja que el socialisme és una heretgia totalitària i es proposa no menys que la renovació total de la societat, a la seva manera.

Sortosament, aquest perill sembla haver-se allunyat bon xic d'Europa, Itàlia l'ha sabut superar amb una traça extraordinària; Alemanya l'ha allunyat per ara, anorçant-lo; Anglaterra se'n va alliberar a temps per aquell sentit de conservació tan propi del poble anglès; Àustria l'ha desfet sota l'ègida encertada de Dollfus; Rússia l'ha desacreditat a bastament, fent obrir els ulls a molts incauts, etc.

Però, a casa nostra, on tots els moviments arriben retardats, encara que amb força virulència, el socialisme ha tingut un moment d'enlairament inesperat per tothom, fins i tot pels seus mateixos dirigents. I ha fet tot el mal que ha pogut, ha desballestat moltes institucions tradicionals, i ha desorbitat moltes coses. Però aquesta mateixa virulència amb què ha procedit, sense mesurar les seves forces reals, ha estat la causa de la seva caiguda, ràpida, com la pujada. I el socialisme avui es troba retut, desfet, i foragitat altre cop del Poder, on mai no havia d'haver pujat si tots els homes de seny haguessin mantingut les posicions que havien de mantenir.

Un moviment sentimental i un descuit dels partits republicans portà a les Corts últimes cent onze diputats socialistes. Però la mateixa rapidesa del moviment féu que es produís sense regulació normal, i els propis caps dirigents del socialisme es trobaren amb un instrument a les seves mans sense consciència plena del que ell suposava i podia produir. I això ens ha salvat del cop socialista, que ací hauríem patit més fortament que en altres llocs més preparats per a resistir-lo.

Avui el socialisme espanyol es bat en retirada. I el nombre de diputats que portarà a les Corts no arribarà a la meitat dels que hi tenia fins ara. Però ¿vol dir això que el socialisme encara no constitueixi el perill més greu a casa nostra? Perquè si l'èxit no ha acompanyat la seva actuació, en canvi no es pot negar que ha arribat a constituir un partit seriosament organitzat, una veritable força social i política.

El perill immediat ha desaparegut ja, gràcies a Déu. Però la seva subsistència com a instrument de moltes actuacions només desapareixerà substituint-lo amb un programa de conservació dels fonaments socials, entre els quals cal comptar la justícia social en molts problemes.

I nosaltres, que hem format un front antimarxista, cal que convertim aquest front en un exèrcit disciplinat, en un receptacle en què es continguin, no pas solament elements negatius del socialisme, sinó principis i actuacions de justícia i de caritat social, destruint així la raó d'ésser, almenys en el terreny econòmic, del mateix socialisme. Quan el nostre poble es trobi tractat amb justícia, quan al benestar material i espiritual hagi vingut a canviar moltes posicions avui encara poc justes segons l'ideari social cristià, haurem donat la batalla definitiva al socialisme; però no pas d'altra manera.

Per tant, front antimarxista, sí. Però front antimarxista, no pas per a una sola batalla electoral, sinó per a moltes batalles en les quals el front contrari es vagi cada dia reduint degut a la nostra justícia i a la nostra equitat social. Mentre això no vingui — i la tasca no és pas tasca d'un sol moment — no podem haver guanyat la batalla final, ja que aquesta només hauran de guanyar-la el qui, dins la societat nova, sàpiguen injectar-hi tota la doctrina derivada del guiatge immortal de les Encíclics socials dels Papes que van de Lleó XIII fins a Pius XI, de santa memòria el primer i de felicitat govern actual l'últim.

La tragèdia d'en Jordiet

PER JORDI ARNAU

I

— Però, Jordiet, què tens?

— Migranya, mare, migranya.

— És el que jo dic. Tot el dia amb els llibrots. Ara que som a l'estiu has de descansar; però no sé quina mena de llibrots has agafat que et donen aquesta fallera. I m'ha dit l'Assumpta que són filosofies amb uns noms d'autors més estranys!

— L'Assumpta no n'ha de fer res del que jo llegeixo. ¡A veure si m'hauré de tancar amb clau la llibreria! I vós, mare, no us hi amoïneu, deixeu-me, que ja sóc gran.

— Però, fill...

— Aneu-vos-en tots plegats al pati de l'ós.

I després d'aquest curt diàleg el Jordiet se'n va al seu estudi i d'una revolada tanca la porta i dona un volt a la clau.

La mare estava consternada amb el Jordiet, però no podia endevinar tota la tragèdia que estava passant aquella ànima. ¡I la sabia qualsevol company de carrera com ara la sabrà el lector! Ben mirat una tragèdia tristíssima, però tota natural i lògica.

Jordiet havia rebut una educació selecta per tots conceptes. Només direm que quan va acabar el batxillerat als disset anys era una criatura angelical, i això és molt dir, tractant-se d'un home. Moralment i religiosament era un cas gairebé diríem únic. Encara li traspuava per la cara la innocència de l'ànima. En els estudis havia estat aplicat com pocs i havia manifestat un enteniment despert. L'esdevenidor es presentava clar, i la mare n'estava cofada amb raó. Els dos anys primers de la carrera d'advocat que va seguir es va tornar un home seriós i valent. A la Universitat, una mica discutidor com era, posava sempre la seva paraula al servei de la religió i dels principis de la més estricta moral, i, com que anava ben folrat d'arguments, sabia fer callar els tres o quatre companys que no pensaven com ell.

Fou un d'aquests, més astut i hipòcrita que els altres, que, amb la ficció d'haver-se convertit per les polèmiques amb l'amic Jordi, va guanyar el seu cor a una íntima amistat i el va convèncer, més amb amistoses insinuacions que amb arguments, que havia de ser més home, que havia de llegir les produccions literàries de renom mundial, ni que fossin escabroses, que havia d'agafar un posat i un parlar més masculí. El *Werther* de Goethe fou la primera d'aquelles lectures, i els avenços educatius que la influència de l'amic determinaven en l'esperit de Jordiet es començaren a manifestar en família per un llenguatge guarnit d'interjeccions que mai no havia usat, per unes maneres dures de tractar, per unes actituds immodestes. La mare era prou observadora per adonar-se d'aquell canvi; però és ben cert que no s'hi va encaterinar massa, fins i tot trobava natural que perdés aquella infantilitat amb què fins llavors s'havia mostrat.

Això sí, l'amic l'acompanyava en moltes devocions i es demostrava compenetrat amb ell en les coses més substancials; calia, però, no amanerar-se massa en certes menudències que són més pròpies de les dones que dels homes. Aquest era el seu llenguatge.

I el va introduir en tot un rengle de relacions on s'anava a passar l'estona més alegrement que honestament.

I, valgui'n Déu!, que de pressa s'emboliquen les troques si no hi ha voluntat i paciència per desembolicar-les!

¡Si en aquell dia en què hem trobat en Jordiet dialogant asprament amb la seva mare aquesta hagués sabut fins a quin punt s'havia embolicat la troca! Potser un bon cop de mare encara l'hauria pogut salvar; però qui més hauria de saber el que passa és el que n'està més dejú. Jordiet no anava pas seguit de l'Àngel de la Guarda en molts dels llocs que freqüentava i, naturalment, el bon pare Darnius, que fins llavors l'havia confessat, ara ja feia temps que no el veia i a fe que l'encomanava a Déu amb tot el fervor, com presentint un alta-baix. Crec que era Voltaire que deia que els pecats sensuals no tenen altre remei que la confessió, i precisament és quan aquesta es fa més difícil i més encara en joves de carnadura delicada com el nostre heroi.

Nosaltres hem deixat en Jordiet tancat en el seu estudi. Sobre la taula un munt de llibres, i tots de filosofia, com molt bé havia observat la seva germana. Els altres els tenia ben tancats; vull dir aquell munt de novel·les que no era cas d'exposar als ulls de la seva mare i encara més poc als de la seva germana. ¿Què hi cercava Jordiet en les filosofies de Lametree? Allò mateix que hi cercava l'autor: una manera de justificar la seva vida dissoluta negant la llibertat i l'existència de Déu. ¡I en les de Nietzsche? Li plavia d'ell l'enfonsament de tota regla de moral, per la nosa que li feia, i les bogeries de l'autor li semblaven sublimitats al novell lector i el nostre Jordiet s'anava convençant de mica en mica que havia agafat el camí dret i segur d'arribar a super-home.

Pel demés, aquests filòsofs eren llavors els seus únics amics, ja que feia pocs dies s'havia desfet del seu amic hipòcrita per haver-se donat compte de la seva manera deslleial de procedir en la seva amistat. Aquesta ruptura el podia haver fet canviar de camí temps endarrera; ara, però, ja estava per una banda massa enfangat i per altra banda la serp infernal de l'orgull s'havia ja enroscat en el seu cor. I aquest darrer era l'obstacle més poderós per una possible reculada. No es pot negar que havia arribat a aquesta situació baixant d'un a un els graons d'un procés lamentable, però lògic.

La mare va acabar per endevinar-ho tot quan ja era massa tard. Qualsevol advertència seva era rebuda amb un regany i la bona senyora va acabar per no fer altra cosa que pregar i plorar. Li venien males notícies del seu fill de tots indrets i ella ja començava a sentir-se'n avergonyida. Era un mal estudiant, era un jove carregat d'amistats perilloses, i a casa era precis no dir-li una paraula si no es volia que respongués en un to desvergonyit.

Les curtes estones que a les hores de menjar passava a taula amb la mare i la germana eren d'absolut silenci si no era que ell encetés alguna conversa indiferent, cosa no freqüent.

(Seguirà)

L'exposició nadalenca del Nu a l'estació del carrer de Vergara

PER R. RUCABADO

Perquè el Círcol Artístic em pogués convèncer que persegueix "*propòsits simplement artístics*", com diu en una recent nota defensiva, caldria que es desdigués de tot el que està escrit i signat pel Círcol mateix en les dues convocatòries de l'Exposició-Concurs del Nu, publicades una el mes d'octubre de l'any passat i l'altra en febrer últim. Caldria que desautoritzés la conferència donada al seu mateix local pel crític D. Josep Francès com a acte preparatori d'aquell certamen, publicada i il·lustrada sota els auspicis del president del Círcol, que és a la vegada director artístic de *Mercurio*, en el número d'aquella revista que porta la doble data 26 juny i 13 juliol darrers. Caldria, especialment, que es desdigués de l'època senyalada per a aquesta exhibició i que desnonés el local designat: el temps de Nadal i les sales d'una estació ferroviària de la plaça de Catalunya. Des del començar tota la literatura emesa pel Círcol Artístic concorda a donar a l'Exposició-Concurs del Nu un caràcter *popular*, de *divulgació* expressa, i de *solemnitat* ciutadana, puix que ha estat col·locada la iniciativa sota del patronatge de la Generalitat i de l'Ajuntament, gestionant i obtenint que aqueixes corporacions hi contribueixin amb premis en metàl·lic. Des del primer moment s'expressà la voluntat de celebrar-la en un lloc cèntric. El local designat és el vestíbul de l'estació subterrània dels Ferrocarrils de Catalunya, entrada pel carrer de Vergara (lloc aquest en el qual no s'ha celebrat mai cap exposició artística ni de cap mena), però que permet als organitzadors anunciar que l'esdeveniment serà a la plaça de Catalunya, per a subratllar més el seu caire popular. La data de la inauguració està fixada per al 15 de desembre, i això vol dir que estarà oberta per les festes de Nadal coincidint amb la gran afluència de forasters a Barcelona i amb la gran circulació de viatgers a les estacions ferroviàries, i deixem ara de banda comentar la significació religiosa d'aquesta coincidència. Però els anhels divulgadors van més enllà de la plaça de Catalunya i de la ciutat de Barcelona. "*Es propòsit de la Comissió organitzadora estudiar la possibilitat de traslladar aquesta Exposició colectiva a altres importants ciutats.*" Això diu textualment la convocatòria publicada per l'octubre de 1932. Hi ha, doncs, molt interès a fer que grans gentades vegin l'Exposició del Nu, i això transcendeix evidentment de la finalitat artística. Mentre el Círcol Artístic no retrocedeixi i no tanqui l'Exposició del Nu en els seus propis salons o en un museu, sense fer més propaganda que la que exclusivament interressi als professionals, deixant córrer el caràcter de solemnitat oficial i de difusió popular que li vol donar, vulgui o no vulgui, la seva iniciativa desbordarà de l'esfera purament artística i tindrà característiques de fet social. I en conseqüència haurà de suportar la crítica i l'opinió adversa de tots els qui, interessant-se pel bon ordre social i moral i per la salut del po-

ble, considerin que, en el millor dels casos, és a dir, encara que haguéssim de reconèixer en els iniciadors una sincera rectitud artística, constitueix l'Exposició monogràfica i popular del Nu, que es prepara, una enormíssima imprudència.

Però heus ací que jo amb documents a la vista em veig obligat a deduir que aquella sincera rectitud artística no existeix pas en els iniciadors mentre quedin escrits i no hagin estat rectificats d'una manera suficient, és a dir, amb paraules i amb fets, els comprometedors designis que romanen impresos i que mentre la preparació del certamen vagi endavant dins les circumstàncies de lloc i temps indicades, tinc de considerar vigents en lletra i esperit. Es tracta, diu la convocatòria, de donar "*una vasta lliçó educadora que, desfent tota mena d'arcaics prejudicis, vingui a revelar la innegable eficàcia moralitzadora de l'Art*". L'entitat organitzadora que parla de *desfer arcaics prejudicis* i d'*eficàcia moralitzadora de l'Art*, que parla d'*educació* i de *moral*, va evidentment més enllà del terreny purament artístic. Així, doncs, no té dret a admirar-se o sorprendre's que algú prengui la paraula per fer avinent que els interessos morals del poble no hi guanyaran, sinó que hi perdran, amb la divulgació del nu, i remarcar i recordar que la frase feta "*desfer arcaics prejudicis*" en matèria moral, pertany al lèxic revolucionari. És l'eufemisme amb què s'acostuma a cobrir la intenció demolidora de la moral cristiana, els interessos de la qual són molt més alts i molt més sagrats per al poble que la mateixa educació estètica.

Pel mateix que el Círcol Artístic en la seva convocatòria aludeix els *arcaics prejudicis*, no ignora que la prudència religiosa considera el nu sempre matèria perillosa, i en moltíssimes circumstàncies immoral, i que totjustament la divulgació és gaire bé sempre la nota distintiva de la immoralitat. És que el nu vol dir *la carn*, i per tant el nu porta i portarà sempre al damunt, mentre no canviï la naturalesa fisiològica i psicològica de l'home, uns problemes morals que mai no deixaran de plantejar-se en la vida de la humanitat sobre la terra. El nu, oi més, representa en la història el triomf d'aquelles divinitats falses que no eren més que símbols de passions humanes entronitzades; el nu és, i això no es pot pas negar malgrat tots els respectes artístics que tècnicament les obres mestres de l'antiguitat mereixin, la imatge d'aquelles divinitats paganes que personificaven el que el nostre gran doctor de Catalunya Torras i Bages, en llengua precisa anomenava *el culte de la carn*, culte radicalment combatut per la moral cristiana.

L'exaltació pública que el nu, i per tant la iconografia pagana, atenyerà pel conducte de l'Exposició projectada, dobla la seva gravetat en adquirir la solemnitat d'ésser posada sota del patronatge de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de

Barcelona. En les presents circumstàncies polítiques ha de causar mortificació i ofensa especial a les ànimes cristianes aquesta cooperació de les esmentades autoritats, si es considera que totjustament les imatges religioses, el Crist, la Mare de Déu, els Sants, exemplars gràfics de virtuts i evocadors d'idees i sentiments molt més alts en la categoria de l'esperit, i molt més purs que no pas les idees i sentiments que l'Exposició del Nu ha de desvetllar en els seus visitants i contempladors, han estat implacablement foragitades de les escoles, dels tribunals i de tots els edificis oficials, sense que servís per a deturar el braç laic iconoclasta la condició d'ésser moltes d'aquelles imatges religioses veritables joies d'art. I l'instrument principal de l'execució de la *razzia* eliminatòria de les obres d'art religioses han estat les mateixes corporacions públiques que ara patrocinaran una exhibició popular d'imatges paganes.

La gravetat d'aquest contrast es multiplica encara pel fet d'haver escollit la temporada de Nadal per a realitzar aquell projecte temerari. Si els organitzadors no rectifiquen, preparem-nos a veure, en acostar-se i durant l'època nadalenca, cartells, banderes, anuncis, pels volts de la plaça de Catalunya i per tot arreu (si és imitada la intensitat de propaganda de la Fira del Dibuix i altres certàmens), fent el reclam d'una Exposició que serà l'antítesi del Nadal, la negació de tot ço que el Naixement de Crist recorda i exalta en el poble.

Debades el Círcol Artístic pretén defensar la seva iniciativa dient, en la recent nota oficiosa, que entre el nudisme dels naturistes i el nu pictòric o escultòric creat per Miquel Àngel i el Tizià hi ha un abisme. Entre el nu de Miquel Àngel i el nudisme dels naturistes hi ha certament un abisme. Però entre el nu dels naturistes i l'Exposició del Nu no n'hi ha cap d'abisme, sinó un contacte i una relació estreta. Amb totes les seves lletres va pronunciar el crític Sr. Francès en la conferència preparatòria donada al local social, i amb totes les lletres li va publicar en la seva revista el president del Círcol, aquesta frase que és tot un programa: "IMPORTA ESTIMULAR EL DESNUDO, PRECISAMENTE EL DESNUDO DEPORTIVO, EL DESNUDO DE STADIUM DE LA NATURALEZA JUVENIL." Més concretament encara, importa estimular el nudisme de platja. *"Es preciso lanzar a las playas"*, no els homes de quaranta anys, absurds i deformats, sinó *"a los jóvenes"*, etc. Em sembla que aquestes paraules i tot el paràgraf final de la conferència revelen amb prou claror la intenció nua dels interessats: l'increment del nu viscut. Per això deïem que el Círcol Artístic no pot pretendre vindicar el seu propòsit *"simplemente artístico"* mentre no retiri la conferència que aplaudí i edità de D. Josep Francès. Tota aquesta conferència tendeix, del començament fins a l'acabament, al nu vivent, i el nu vivent, exhibit en plena natura, en les platges o en els camps d'esport s'anomena amb el mot de la tendència actual, s'anomena *nudisme*.

Inaugura el seu parlament per una visió nudista ben concreta i anecdòtica, a la platja de Formentor, i tant dret com el conferenciant a retreure l'escena d'una parella que es banyava en íntegra nuesa a la badia, rebutjant *"falsos pudores"*, en aquella mateixa badia coneguda fins ara pels versos puríssims i serens de Mossèn Costa i Llobera i ara rebregada per les facècies nudistes, tant dret com ell,

dic, tenim nosaltres a retreure les cròniques de les orgies carnavalesques que han fet ja massa famosos els hotels d'aquell indret paradisiac, i copio i dedico al conferenciant del Círcol Artístic aquesta exclamació amargada d'un poeta delicadíssim, deixeble del noble cantaire del Pi de Formentor, i ho copio per a fer veure a quin indesitjable aplec d'extravagàncies i degradacions la visió que tant va encisar D. Josep Francès pertany. "Aquest paradís — el testimoni escriu — no és avui precisament el de la innocència. El turisme frívol hi ha abocat la riada tèrbola del seu carnestoltes cosmopolita. La desfilar de tipus exòtics i pintorescos per les terres de l'hotel evocava més tost a un amic meu un "bungalow" de Calcuta. I tota aquella gent que s'hi torra al sol, hi balla el fox i hi pren cocktails en pijames estrafolaris considera probablement la naturalesa com a creada només que per a recreació de semidéus del seu gènere..." (1). També és de dret citar recents disposicions del Governador de Mallorca passant per damunt de visions artístiques i expulsant de la illa a determinades turistes estrangeres, recordant-los que per damunt de l'estètica hi ha la pudícia, valor social i públic inalienable.

Tota la conferència del Sr. Francès és rublerta d'un entusiasme simultani per al nu artístic i per al nu vivent. *"Es conveniente que se vaya exaltando el desnudo cada día más."* *"Importa que tengamos el desnudo siempre al alcance de nuestros ojos y de nuestra sensibilidad."* *"Seguir el consejo que daba Óscar Wilde tomado de los griegos: tener siempre ante nosotros estatuas, figuras o cuadros donde el desnudo sea ejemplo, no sencillamente de belleza física, sino espejo también de normalidad intelectual, espejo de sensibilidad, refinada cada día más."* Doncs bé, davant d'una tendència així afiançada per un esdeveniment al qual els seus organitzadors volen donar importància tal, convé i és just i oportú que els qui hagin jurat fidelitat a la moral tradicional i cristiana, els qui vulguin vetllar per la salut del poble siguin amatents a prendre les posicions de la defensiva.

És cert que el conferenciant rebutja certes manifestacions grotesques del nudisme, quan els aficionats a tan vergonyós esport són vells, lletjos o deformes. Però ell vindica el nudisme per a una selecció de gent jove i bellament formada. I això no fa sinó agravar l'acuitat de la tendència. Si aquell pensament prospera no tardarem a tenir un jurat que dongui patents de bellesa corporal, atorgant o negant permisos per a anar nu, segons la norma estètica dels crítics. Tot això va prenent proporcions serioses, i més si hom medita les paraules que formen la conclusió de la conferència. *"Que el desnudo sea ejemplo, no sencillamente de belleza física, sino espejo también de normalidad intelectual."* En altre lloc parla de la *sensación de eternidad*, del *don de eternidad* (?) que el nu té i atorga. Em sembla, amics meus, que tota aquesta literatura s'està apartant completament del terreny de la tècnica artística...

Resumint: els desitjos plenament confessats d'assegurar la *normalitat del nu*, d'esvair *prejudicis* i *"falsos pudores"*, etc., de ponderar l'eficàcia *moralitzadora* de l'Art, volent dir clarament l'eficàcia *moralitzadora* del nu, tot això dóna a l'Exposició-Concurs que es prepara un significat prou determinat i prou visible. L'Exposició-Concurs del Nu és tot un símbol. Encarna una orientació popular, un afany

(1) Miquel Ferrà, a *La Veu de Catalunya*, 22-7-1933.

divulgador, que ha de suscitar les justes protestes i l'oposició viva dels amants de la pública honestetat i dels bons costums de la pàtria.

¿Encara no n'hi ha prou de nu, pel món i a casa nostra? ¿No n'estem saturats, embafats i marejats, de tant nu i de tant nudisme? ¿És necessari encara que amb exposicions monogràfiques, amb reclams i en llocs centrals i amb solemnitats oficials prengui el nu més expansió i més increment i s'arrelli i es propagui més de pressa encara en la pràctica? Per ventura no estem patint ultra de la irrupció de la pornografia que és a base de nu divulgat, rebregat, multiplicat en tota mena de produccions gràfiques, fotogràfiques i cinematogràfiques, expansionat en quaderns i revistes i postals i anuncis i quioscos i aparadors i fotos i pel·lícules i reclams de mil maneres, la irrupció del nudisme vivent, de la propaganda nudista que disposa de periòdics, grups, parcs i campaments i que per fi s'ha fet mestressa de platges i muntanyes perquè els nudistes ja no tenen avui clos ni frontera? En un país que ha arribat a cridar l'atenció de les nacions estrangeres per la desenfrenada producció pornogràfica, fins al punt que el *Times* va escriure no fa gaire que hom es demanava si Espanya podria ressistir l'allau ingent i monstruosa de pornografia i comunisme, en una ciutat que, segons un diari de Madrid per vergonya nostra publica, ha merescut que alguns forasters judiquessin que la llibertat dels costums a les seves platges superava amb escreix el que es permet en les platges més lliures dels països protestants, en una ciutat que ha devingut un centre editorial nudista, on es publica *Pentalfa*, escandalosa revista difusora del nu pràctic, que impunement envaeix amb les seves fotografies i cartells, quioscos, llocs de venda i les parets de les cases, i que d'una manera expressa s'ha dedicat a conrear, sota un pretext higiènic (?), la indignadora tendència del nudisme dels infants, en una atmosfera així viciada i carregada de nu viscut i pràctic encara ha de venir una entitat artística a afegir llenya al foc obrint i anunciant a so de campanes una exposició pública i popular i oficial del nu, al mig mateix de la ciutat, i en una estació ferroviària per a més divulgació, per a fer la sembrada més extensa!! De la lliçó plàstica que amb l'Exposició-Concurs del Nu li preparen, el poble lògicament n'haurà de treure la conclusió que efectivament la moda i el corrent i el normal és el nu, i que les idees i sentiments morals i civilitzats, aquells sentiments i virtuts que garantitzaven la dignitat de la persona humana i la convivència civil, aquells sentiments que no debades presidien la vida tota: la Decència, la Pudícia, la Vergonya, s'han de banir i rebutjar com a mals-endreços.

Perquè les proeses del nudisme són cada dia més agosarades. És una inundació de carn humana. Hi cooperen els dos sectors, burgès i proletari, demostrant una vegada més que no hi ha tal lluita de classes, com ja he dit altres vegades, sinó unió i barre-

ja en una mateixa corrupció. Aquest estiu, entre altres notes recollides, la premsa ha reportat dos fets que fan simetria, succeïts a una mateixa comarca. A un poble de muntanya uns comunistes tots despullats, per cinisme es presentaren per les cases a comprar queviures. A un poble de mar, uns joves dels que hom classifica en la casella de la "gente bien", jugaven al tennis nus de mig cos en amunt, a un camp de dins de la població... I a un país on la corba moral ha descendit a aquest grau li convé encara que li parlin de l'eficàcia moralitzadora del nu (?) i que hom fomenti i organitzi exposicions de nu en els salons centrals de la capital i que les passegin després pels pobles? Diguin els organitzadors el que vulguin. Les dues tendències artística i naturalista-deportiva són paral·leles i van a una mateixa conclusió: l'exaltació social i popular del nu, la pràctica del nu. Però la pràctica, l'exaltació del nu, el culte del nu, tenen un nom a la història: *Paganisme*.

Paganisme i Cristianisme són antitètics. I a tot arreu on el Paganisme es reviscola, els seus flaminis i lupercals, els restauradors dels antics cultes a la matèria divinitzada han d'esperar i témer una hora o altra la reacció de la consciència cristiana. Llarga és la feina d'ajudar a restaurar davant d'aquestes aberracions els drets eterns de la moral única. Però em cal tanmateix acabar avui; què més voldria jo que per manca d'objecte no hagués de prosseguir la tasca un altre dia!

El nu, pres ja com a símbol, és un signe de rebel·lió moral. I plantar un signe així estrident de rebel·lió, en una societat en rebel·lió, com és la nostra d'ara, és foc sobre altre foc. De fet, l'increment del nu és concomitant amb l'increment social de l'anarquia i la violència. Si els artistes demostren no acatar consciència, ni disciplina, ni moral, ni honestetat, ¿com volem exigir als obrers respecte i disciplina i subjecció a lleis i a una moral? Ben cert, dues imatges s'emporten la hegemonia de la popularitat, en la turbamulta gràfica dels nostres dies: Venus i Espartac. I l'espectacle de la carn que s'ostenta pels carrers té una compensació tràgica en l'espectacle de la sang que en atemptats i violències de tota mena taca també els carrers, més abundant que jamai. L'anarquia artística i l'anarquia social són fenòmens d'un mateix estat d'esperit col·lectiu. Són els dos índexs del paganisme: carn nua i sang que es vessa. La voluptat sempre ha estat pariona de la crueltat. Els temples de Venus eren veïns de l'arena sagnant de l'Àmfiteatre.

M'han portat aquests dies el vol. XIII del Plutarc de la *Bernat Metge*, i fullejant la vida de Licurg he trobat il·lustracions interessantíssimes per al present debat. El senyor que demana "estimular el nu, precisament el nu deportiu, el nu de *stadium* de la naturalesa juvenívola" deu recrear-se en aquella legislació d'Esparta on s'establí l'educació atlètica de nois i noies en completa nuesa, essent els seus exercicis també com el conferenciant propagandis-

BIOSER FORTIFICA

ta voldria, constant espectacle dels ciutadans. Però poques pàgines enllà l'imparcial biògraf ens informa que la moral era igualment absent en matèria de respecte a la pudícia que de respecte a la propietat, a la llar, a l'honor i a la vida. L'adulteri era lícit i legal. Els fills eren de l'Estat; els infants mesquins o deformes eren llançats a l'avenc del Taiget. Els vicis més abominables eren consentits i usuals. El robatori i l'assassinat eren institucions pedagògiques: els *éirenes* aprenien el furt i la rampinya, i per la *krypteia* els minyons espartans eren ensinistrats un per un a robar i degollar ilotes. La dissort dels *ilotes* era terrible en aquell paradís de nudistes, i Plutarc mateix declara que a Esparta l'home lliu-

re era més lliure que enlloc, però l'esclau, més esclau que enlloc... ¡Digna de meditar, aquesta lliçó històrica!

Però no es facin il·lusions els directius del Círcol Artístic de poder realitzar l'afany que ara declaren, que el "conjunt de l'Exposició del Nu sigui absolutament cast". No vulguin enganyar-se a si mateixos. Em sembla haver parlat el suficient perquè tothom pugui tenir la convicció sincera que entre la castedat tal com pugui entendre-la i conèixer-la l'apologista del nudisme integral de Formentor, i la castedat segons el concepte clàssic i estricte de la moral cristiana hi ha, aquí sí, tot un pregon insonejable abisme.

Cercles d'Estudis d'Educació Social

En l'Assemblea d'Acció Social Popular, celebrada darrerament a Vich, s'aprovaren dues conclusions, que cal portar immediatament a la pràctica. La primera d'aquestes conclusions és la que diu "ésser molt convenient establir en un o altre lloc de Catalunya un Institut o Escola d'Alts Estudis Socials cristians"; i la segona (que és la sisena de l'apartat c), en la qual es tracta de la missió social de la clerecia segons les encíclics) diu taxativament: "Caldria establir en totes les Parròquies petits nuclis d'obers i patrons i alligonar-los en l'Acció Social Catòlica, mitjançant Cursos o Cercles d'Estudis, en els quals s'expliquessin les encíclics "Rerum novarum" i "Quadragesimo anno".

L'organització a casa nostra d'un "Institut o Escola d'Alts Estudis Socials cristians", és obra de gran envergadura, però no del tot impossibilitada de portar-se a felix terme. En l'hora present existeixen a Catalunya els elements i capacitats suficients per estructurar i constituir aquesta obra; ço que falta és l'empenta inicial i ordenar les beceroles preliminars d'aquesta gran organització.

El complex que suposa l'estructurar l'educació total i integral de la consciència social de casa nostra està portat arreu del món per tres grans organismes: l'Institut d'Alts Estudis Socials o Escola Superior Central, les Escoles Comarcals i els Cercles d'estudis locals.

L'Institut d'Alts Estudis Socials cristians és aquella organització escolar i graduada, en la qual uns alumnes degudament matriculats reben durant dos o tres cursos la instrucció i educació que el mateix nom de l'Institut ja indica.

Les Escoles Comarcals són les filials de l'Institut, i en la seva organització despleguen una activitat cultural similar a la de l'Institut Central; ço és: ordenar en dos o tres cursos uns estudis aprofundits de religió, sociologia, economia política, evolució del règim de propietat, organitzacions obreres, legislació social, assegurances, tècnica industrial, comercial i administrativa, etc. Aquesta organització suposa el màxim espandiment de l'Institut Central.

Els Cercles d'estudis locals són les beceroles, o millor diríem les cèl·lules d'aquesta organització com-

plexa. En ells es formen els dirigents del moviment social i els seus més entusiastes propagandistes. Els Cercles d'estudis locals són (com diu la conclusió citada): "Petits nuclis d'obers i patrons, els quals s'alligona en l'Acció Social Catòlica per l'explicació de les encíclics "Rerum novarum" i "Quadragesimo anno".

Els cercles d'estudis es constitueixen a cada parròquia per *petits nuclis d'obers* i *petits nuclis de patrons*. Perquè la tasca d'un cercle d'estudis sigui profitosa i aprofundida cal que els seus components siguin de capacitats similars i d'iguals aspiracions. Els obrers podran estudiar conjuntament els seus problemes i així mateix podran fer-ho els patrons; la barreja de capacitats podria pertorbar les aspiracions transcendents profitoses d'un cercle d'estudis. Diu la conclusió que un cercle d'estudis ha de constituir-se de *petits nuclis* d'obers, per exemple. El nombre (com la diferenciació), destorben i entorpeixen tota la labor d'un cercle d'estudis. El cercle d'estudis ideal constarà de sis o set membres, de professió i condició similars, que es reuniran periòdicament per discutir la doctrina social que deriva de les encíclics "Rerum novarum" i "Quadragesimo anno". Si els obrers reunits són més de sis o set ja no pot procedir-se a la capacitat de tots. És millor dividir-los i subdividir-los, en cercles d'obers manuals, de dependents, etc.

Un cercle d'estudis tampoc és una aula de Universitat o un saló de conferència. És la reunió d'uns quants que volen capacitar-se per a dirigents i propagandistes del moviment social. Aquests cercles per tant han d'ésser més pràctics que teòrics, prendre més el to de la conversa amical que no aquest vesar ciència d'una aula o Ateneu de conferències. Reunint periòdicament uns pocs obrers, i per ben orientar-los en l'Acció Social preneu per llibre de text les encíclics mateixes dels Sants Pares, feu que ells les comentin i les desglossin, i tot amb un to amical i familiar, i de seguida veureu com discursen i s'interessen pels problemes socials tal com els presenta la Santa Mare Església.

En organitzar un cercle d'estudis cal fugir de tot formulisme i de tota pedanteria. És una missió se-

riosa dels que volen capacitar-se per a dirigents, elements en la seva majoria que no estan acostumats al tecnicisme de les aules sinó a la conversa i discussió familiar i la seva educació no pot orientar-se d'altre manera. Com que cal donar-los una orientació netament catòlica i el catolicisme es pondera per l'autoritat, cal defugir la utilització de manuals que, per ben estructurats i metoditzats que estiguin, mai no tindran pels obrers l'autoritat d'una encíclica papal, i a base d'aquest text pouar-ne tota la doctrina. La falta de mètode i de sistematització que pot trobar-se en una encíclica s'havé molt amb el sistema vital i espontani dels nostres cercles d'estudis.

La paraula del Sant Pare té per l'obrer, com pel patró, una ponderació summa i un director expert sabrà manifestar la illació metòdica que espontàniament deriva d'elles. Una experiència de dos anys en aquesta classe de cercles ens ha demostrat que la lletra de les encícliches és el llibre de text millor.

Suposeu un cercle d'estudis en el qual s'ha assenyalat per ordre del dia la discussió del fragment de l'encíclica en el qual el director ha subratllat la idea primordial, com seria la del plantejament d'una vaga des del punt de vista cristià, aquells obrers que les han viscudes, les vagues, us en parlaran amb una efusió extraordinària, manifestaran tots els seus caires i derivacions i un director expert procurarà que el concepte quedi ben dividit i subdividit, definit i dilucidat i això, com hem dit, a base d'una discussió familiar, en la qual el director no té altra missió que dirigir i encarrilar la conversa; ella es desenvoluparà amb una espontaneïtat i apassionament gran i en sortir del cercle tots estaran convençuts de l'aprofitament que en ell hauran tingut i tota la setmana parlaran i discutiran amb els seus companys de treball de la idea cabdal que ells han portat a la

discussió i aclariment en aquell assumpte. S'han d'haver viscut aquests cercles d'estudis per creure en llur transcendència i eficàcia.

Encara que diem que els nostres cercles d'estudis han de defugir tot formulisme, amb tot el director procurarà treure d'ells un rendiment triple: primer, aprofundir el coneixement de la doctrina social catòlica per l'estudi metòdic de les encícliches; segon, estudiar conjuntament el moviment social, i tercer, verificant enquestes dels problemes socials plantejats en la localitat on el cercle d'estudis radica.

Hem donat aquesta idea general dels nostres cercles d'estudis, els quals considerem com el principi i fonament de l'estructuració de l'Institut d'Alts Estudis Socials. Aquest ha d'ésser el nostre desig i l'ambició més legítima: que en una pròxima Assemblea d'Acció Social Popular puguem ja constatar el fet de l'organització d'aquesta nostra obra Universitària.

Per Sant Ramon de Penyafort

Havent-se escurat el fons destinat al pagament de l'oli de les llànties després de pagades les despeses de la festa de gener i els trimestres d'illuminació fins a la data, agraiem que alguns dels devots del Sant ens ajudin per a poder arribar a la data de la festa de l'any vinent. Preguem tots al gran Patró i recordem-nos d'ell en aquests moments de fortíssims trasbalsos socials i polítics, per a tenir-lo al costat, sol·licit defensor, en les hores de lluita que s'apropen.

Ciutadà catòlic:

Examina, amb cura, les llistes del Cens electoral i observa si el teu nom hi figura degudament, amb els altres de la teva família.

Informa els teus parents, amics i coneguts, de les dades que els interessin, derivades del Cens electoral.

Procura que ningú d'ells no voti candidatura esquerrana.

Cerca els mitjans que trobis a la teva mà per tal que totes les fraccions i partits de dreta vagin units a les eleccions, segons l'exemple de l'esquerra.

La Setmana Social a Madrid

(15-22 d'octubre de 1933)

Acaba de celebrar-se la Setmana Social, represa d'aquesta bella institució, interrompuda d'ençà de 1913. Les doloroses experiències fetes durant les darreres anyades havien predisposat el sòl perquè la llavor fos fecunda i la messa abundosa.

Fa menys de mig any que l'Excel·lentíssim senyor Dr. Lluís Pérez, consiliari de l'Acció Catòlica espanyola i bisbe d'Oviedo, restaurava les Setmanes Socials espanyoles i nomenava el Comitè permanent d'aquestes Setmanes Socials, presidit pel patriarca de l'Acció Social catòlica a Espanya, don Severí Aznar.

La labor acomplerta pel Comitè permanent en aquest curt espai de temps ha estat extraordinària. El Comitè permanent es constituïa a darreries del mes de maig i la Setmana Social s'ha celebrat al cap de quatre mesos escassos.

És de tothom conegut el programa de la setmana celebrada; en el número penúltim donàvem el sumari de totes les conferències. En aquest article volem donar solament una impressió de conjunt, tota vegada que en publicar-se el volum de la mateixa ens serà donat analitzar cada un dels treballs en ella desplegats.

La Setmana Social de Madrid ha constituït un vertader èxit per la qualitat dels professors, per la doctrina exposada i per la categoria i nombre dels assistents.

Un nombre respectable del grup de la intel·ligència catòlica espanyola ha desfilat per les càtedres de la Setmana Social. Han estat homes tan eminents com don Severí Aznar, Ruiz del Castillo, Zumalacarre, Jordana de Pozas, Gallegos Rocafull, Mingujón, Herrera, Gallart, Sangro, P. Peyró, Fernández Sánchez Puerta, Gayarre de Gil, P. Herrera, Aragón, Marín Lázaro, P. Rutten, Arboleya, Antonio de Luna, Mendizábal, etc., etc.

La doctrina exposada no podia ésser més actual i de genuïna ortodòxia. En la sessió inaugural tingué lloc un parlament de don Severí Aznar, en el qual es tributà un record als grans bisbes que varen intervenir en les anteriors Setmanes Socials; al Pare Gabriel Palau i s'exposà la transcendència i l'oportunitat d'aquesta represa, i acabà amb un brillant parlament del senyor Bisbe de Madrid, exhortant a la caritat i a l'estudi dels problemes obrers tot ell ple d'unció apostòlica. Les adhesions rebudes de tots els països foren nombroses i va produir singular emoció la carta del Papa, tramesa al president de les Setmanes Socials per mediació de l'excel·lentíssim senyor Nunci.

La lliçó magnífica de Severí Aznar sobre les ensenyances de les encícliques "Rerum novarum" i "Quadragesimo anno", fou la síntesi d'un curs de sociologia cristiana. Com foren sumament interessants les lliçons de tots els professors, sense exceptuar-ne una. La tendència cap a l'estat corporatiu va ésser subratllada per diversos conferenciantes. La necessitat d'establir el subsidi familiar com un mitjà de remeiar la situació difícil de la família obrera nombrosa và ésser defensada amb energia.

El problema dels parats va ésser estudiat amb singular competència. La crisi espiritual, més terrible que no pas la crisi material, va ésser exposada diàfanament i clarament en posar-se de manifest els estralls del laïcisme, l'apostasia de les masses, els problemes d'eugenèsia. La crisi econòmica que afligeix el món i que ha repercutit a Espanya, fou estudiada amb singular competència i els diferents aspectes de la crisi social i els mitjans per a remeiar-la van ésser objecte de lliçons notabilíssimes; el feixisme, el nacionalisme, el comunisme van ésser denunciats amb tota cruesa, juntament amb els errors que comporten, així com els mitjans per a combatre'ls: organització professional i sindical catòlica, acció parroquial molt intensa, especialment en el camp obrer.

Dues conferències articulades amb les lliçons de la Setmana Social mereixen ésser esmentades especialment: la conferència del P. Rutten, sobre l'organització dels obrers catòlics a Bèlgica, que és per a nosaltres exemplar, acompanyada del fervorós elogi fet a la democràcia cristiana en els moments actuals de feixisme i de nacionalisme, i la notabilíssima conferència de don Angel Herrera sobre l'ordenació jurídica de la premsa, que té avui l'amenaça d'ésser estatitzada. L'escola única i la premsa estatitzada són els dos grans enemics de la llibertat dels nostres temps.

Notable fou també el discurs de clausura del Cardenal Vidal i Barraquer, de Tarragona, en el qual s'alludí als remeis especials que cal aplicar per resoldre la terrible crisi moral que afligeix la humanitat, que són la difusió dels principis de l'acció catòlica i l'exercici de la caritat.

La concurrència a l'Assemblea fou nombrosa i escollida. Els setmanistes foren uns mil cinc-cents vintuts de tots els indrets d'Espanya. Hi era la selecció de la clerecia jove, dels homes de carrera i dels obrers que es preocupen dels problemes socials.

Les representacions estrangeres hi eren notables: el P. Rutten, senador belga i director del moviment obrer catòlic belga; el senador holandès Serrarens, secretari general de la Federació internacional de sindicats catòlics; Mr. Danel, professor de la Universitat de Lille i representant de les Setmanes Socials; el senyor Gerst, de Colònia, etc.

Demés, foren ben interessants les visites fetes al Ministeri del Treball, a l'Institut Nacional de Previsió, a Alcalà de Henares, a l'Escorial i a Toledo.

Ha estat ben interessant l'exposició bibliogràfica de caràcter social, especialment la col·lecció de la Fax.

No podem cloure aquesta breu ressenya de les activitats de la Setmana Social sense expressar als senyors don Severí Aznar i a don Pere Langro Ros de Olano el testimoni de l'agraïment dels setmanistes catalans per les múltiples atencions rebudes, per llur tacte exquisit i per l'organització perfecta de la secretaria i de tots els actes de la Setmana Social.

A. G.

Carnet setmanal

Les eleccions. — Hem passat molt de temps maldant sobre les Corts suara dissoltes perquè dèiem, i així seguim creient-ho, que no representaven el veritable sentir del poble, l'opinió real d'Espanya. Ara tenim dissoltes aquelles Corts i convocades eleccions per a unes altres, que se celebraran de seguida, d'ací a tres setmanes.

Quin és el nostre deure davant d'elles? Com a membres d'un partit polític, procurar la unió de tots aquells sectors ciutadans que es prestin a la defensa dels ideals que a tots ens són comuns i que han estat objecte d'atac i de menyspreu en els últims anys. I com a ciutadans particulars, treballar i treballar sempre, ajudant el nostre agrupament polític, influint en els altres, cercant el vot de les persones indecises o desorientades, etc. En un mot, treballar amb tot el nostre esforç per tal que les candidatures orientades vers els nostres ideals obtinguin aquell triomf complet i ple que tots desitjariem.

Dissortadament, les esquerres ens donen exemple d'una unió que encara no hem vist realitzada, en tota la seva amplitud possible, entre les dretes. I fins ens donen idea d'un proselitisme que nosaltres no exercitem, tal vegada per inconsciència de la gravetat del moment o per excés de comodisme. Hi ha esperits tan desorientats i tan petits, que així que en aquest període negre somriu una clariana de pau espiritual i religiosa per l'horitzó, ja creuen que tot està guanyat, que tot ha de continuar per aquell camí, sense tenir en compte que la legislació persecutòria està vigent i sense recordar que, qualsevol dia, pot ésser portada a la pràctica per un govern sectari, del qual no ens trobem pas massa allunyats, per dissort.

El cas de Mèxic ens hauria de fer reflexionar un xic. Allí aprovaren lleis persecutòries de la religió catòlica, i no les posaren en pràctica. Però vingué un dia Calles, i amb l'excusa de complir la llei, molt lògica, encara que hipòcrita, en un governant, volgué implantar tot el sectarisme tancat en les lleis constitucionals, i llavors es produí la situació desastrosa que tots vam plànyer i que encara no és pas acabada.

Nosaltres, doncs, no podem pas restar tranquils amb la Constitució vigent i amb algunes de les lleis complementàries. I mentre tot això no sigui canviat, si ens en resta de camí per fer!

No oblidem, doncs, el nostre deure en un moment de tanta gravetat. Del restant d'Espanya ens ve exemple de moltes coses en l'hora present. I nos-

altres, els catòlics de Catalunya, no ens mostrem pas encara a l'alçària del moment i de ço que les circumstàncies exigeixen de nosaltres. Preparem la batalla legal amb tota cura. I si aquesta no ens fos favorable, no ens desanimem; i preparem la segona amb el mateix entusiasme que la primera. I per damunt de tot, no descurem els principis de justícia i d'organització dins la vida social; sense ells, poc podríem arribar a fer en tots els altres ordres.

El feixisme macianesc. — Diumenge passat Esquerra Republicana de Catalunya, amb la seva manifestació a l'Estadi, ens donà la mida del que podem esperar d'ella i del seu govern. Amb uns escamots organitzats quasi militarment i amb un President que no vol respondre dels seus actes davant del Parlament, queda dit tot el que significa aquell portit, les desastroses conseqüències del qual ha de tocar la nostra terra, impeding el seu renaixement i l'organització de la seva autonomia.

Catalunya, terra dissortada es titula un llibre suara publicat i degut a la ploma de vells macianistes. Títol més exacte és difícil de trobar-lo davant la situació actual. Realment, és dissortada la nostra terra en els seus afers públics. Quan arriba un moment com el d'ara, que podria ésser de legítim renaixement per a ella, el personalisme, la incompetència, la irresponsabilitat organitzada, un sentit feixístic preponderant, constitueixen la tònica de la gent dirigent, i tot corre perill d'ensorrar-se. Que l'autonomia d'un poble no es basteix a base de lleis i disposicions del Poder solament, sinó principalment amb actes dels seus homes cabdals i dirigents. ¿Qui pot dubtar que, amb un petit Decret creant la Mancomunitat, bastí majorment l'autonomia de Catalunya aquell home d'Estat que es digué Prat de la Riba, en molt més grau que aquest senyor que es diu Macià, disposant el segon de lleis i llibertats legals?

La gent ara dominant posa per damunt del seu esperit català el seu esperit esquerrista i personalista: o implanten ells l'autonomia, a la seva manera i segons el seu esperit, que no pot portar més que la guerra civil a Catalunya, o bé prefereixen no tenir-la. ¿És això escaient a gent que s'anomena catalanista? ¿No farien millor aquesta pobra gent dient-se anticlericals, esquerrans, enemics de tota competència, cercadors de càrrecs públics i sous ben suculents, etc., que no pas catalanistes?

Evidentment, la nostra Catalunya és un país dissortat. Quan arriba a obtenir una engruna de llibertat per a manifestar la seva ànima, l'ànima li és destruïda i rebregada pels mateixos que major cura haurien de tenir de salvar-la i de fer-la objecte de les seves més vives afeccions.

ACCIONS A TERMINI
Informació • Compra-Venda

Per escrit o personalment
De 9 a 11 matí i de 5 a 7 tarda
L. GOMIS Corredor de Canvi i
Borsa - Fontanella, 15

Una posició equívoca

PER GASTON GERARD

Hom sap que al Ministeri de Treball, i en la informació oberta respecte a les reformes decidides que cal introduir en la institució dels Jurats Mixtos, van acudint informes i opinions en gran nombre. Una experiència que deriva de l'any 1926, en què la dictadura aprovà el Decret-Llei establint aquestes institucions, ha pogut ja deixar formar-ne concepte a tots els elements de la producció afectats per elles.

S'ha vist ben clarament que calia, en primer lloc, una institució per a la resolució dels conflictes del treball. No ha passat tampoc desapercebuda la lliçó respecte a la parcialitat amb què el Ministeri podia obrar en aquestes institucions, i així hi ha informants que es decideixen per la seva reconstitució, mentre que d'altres s'hi mostren oposats, sostenint que cal bastir-les sobre bases noves i absolutament allunyades de la institució d'ara; però tots, absolutament tots, es decanten per l'allunyament dels Jurats de l'arbitri ministerial i de la intervenció del Govern en la seva actuació.

Però ¿qui pot dubtar que el problema transcendent dels Jurats Mixtos, a Catalunya sobretot, és el de la seva eficàcia? Perquè si la seva tasca ha d'ésser la que fins ara han desenrotllat — excepte en alguna esfera del treball — realment val poc la pena que ens encaparrrem amb les seves noves bases, amb la seva reforma transcendent, etc. La gran majoria de Jurats es limiten ací a portar una vida somorta, a constituir organismes per a cobrar-hi uns quants sous senyors afavorits, i a resoldre reclamacions individuals quan hi són presentades, que no és pas en la majoria dels casos en què caldria.

El problema de fons ací ha de consistir a demanar: ¿les autoritats de Catalunya estan a no disposades al fet que els Jurats Mixtos siguin organismes de conciliació social o creuen, al contrari, que la seva tasca és inútil, i que en aquest sentit no han de subsistir?

Darrerament, el conflicte del ram de construcció a Barcelona, s'ha resolt fora i en contra del Jurat Mixt. El dels empleats de Gas i Electricitat, igualment. I tants d'altres com en podríem citar! I si les coses han de continuar així ¿què en farem d'aquesta institució oficial, cara i bon xic complicada, amb els seus rodatges administratius?

Perquè ara resulta que la Generalitat es troba, respecte als Jurats, en una posició paradoxal. Per un costat, allí dominen els ideals sindicalistes, que

refusen els Jurats com tota intervenció de l'Estat en els conflictes del treball, partidaris com són de l'acció directa. I per altre costat, és evident que la Generalitat ha de mantenir els Jurats Mixtos (ja que així ho mana la llei, de la qual la Generalitat no és més que executora en aquest punt) i en aquest sentit ha començat ja a intervenir-hi. ¿Quin serà el resultat pràctic d'aquesta situació equívoca i veritablement paradoxal? Si hem de sostenir els Jurats com organismes per a la seva funció — i així deriva de la llei ara vigent — ha d'ésser a condició d'utilitzar-los i fer-los complir el seu objectiu. I si els hem de sostenir només perquè ho mana la llei, portant, en canvi, tots els assumptes propis d'ells a la resolució de l'autoritat governativa o lliurant-los a patrons i obrers directament, segons el mètode de l'acció directa, ¿quina serietat, ni quina eficàcia enclou una posició semblant?

Per aquesta raó les nostres classes productores es troben desorientades, i no n'hi ha per a menys. Per un costat són sol·licitades pel Ministeri per a informació de reforma dels Jurats; per l'altre costat, tenen la presumpció que tota reforma ha de resultar inútil perquè tàcitament es declara inútil la institució mateixa.

¿S'haurà vist mai una posició político-social menys seriosa i més paradoxal? Mentrestant, els Jurats es mantenen amb els diners que paguen els industrials i comerciants; i, per altra banda, no serveixen per al seu fi. ¿No hi hauria manera que un Ministre de Treball català i d'esquerra, com el d'ara, donés una solució normal a aquest afer?

ACADEMIA BAIXAS

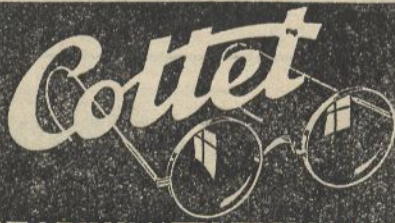
Carrer Pl, 1, primer - BARCELONA

DIBUIX I PINTURA

Dibuixos artístics i industrials. Classes per a les escoles d'Arquitectura, Enginyers, Aparelladors, Peritatges i Belles Arts.

Local amb entrada independent per a senyoretes

SI VOLEU FER-VOS EXAMINAR LA VISTA PER UN METGE OCULISTA ESPECIALITZAT, EN LA MILLOR INSTAL·LACIÓ D'EUROPA, ACUDIU A L'INSTITUT MEDIC OCULISTA COTTET

AV. PORTAL DE L'ÀNGEL, 40 - BARCELONA

La Universitat autònoma de Barcelona i el Patronat Universitari

PER TOMÀS CARRERAS ARTAU, Catedràtic de la Universitat

I

Concepte legal i missió del Patronat Universitari

Alguns dels meus col·legues universitaris, autonomistes de cor, davant la invitació feta pel Patronat Universitari "que se li adrecin suggerències", per tal d'auxiliar-lo en la redacció de l'Estatut de la Universitat autònoma de Barcelona, no volent desprendre temps, s'han decidit per la inhibició. Argüeixen els alludits col·legues que, en un cas com aquest, o sobra el Patronat o sobra la Universitat autònoma. Aquesta actitud, que jo m'explico per bé que no la comparteixi, obliga abans que tot a definir la missió del Patronat i les seves relacions amb la futura Universitat autònoma. Resulta aquest punt capital, crec que les altres solucions aniran sorgint naturalment.

En el Decret de l'1 de juny creant el Patronat i en l'article setè de l'Estatut de Catalunya, hom llegeix frases com les següents: que "la Universitat de Barcelona estarà regida en el futur per un Patronat", el qual "redactarà" i "establirà l'estatut d'autonomia de la Universitat". Una interpretació extrema d'aquests passatges podria arribar fins a la suposició que el Patronat ho serà tot, i que la futura Universitat — autònoma sols de nom — estaria regida per deu coronels universitaris amb l'additament d'un Rector que ni regiria ni presidiria. Aquesta solució, que és absurd de formular, no crec que ningú gosi sostenir-la.

El nus del problema és trobar la fórmula legal i ensembles universitària que permeti, no tan sols la mera coexistència del Patronat i la Universitat autònoma, sinó que justifiqui plenament l'existència del primer i estableixi a la vegada els termes de la seva actuació eficaç.

Cal no perdre de vista que l'article setè de l'Estatut de Catalunya, fruit de llargues discussions i forcejaments difícils, origina, amb motiu del problema universitari de Barcelona, una nova figura de Dret polític-administratiu. Atorgada pel Govern de la República, amb el Decret de l'1 de juny, l'autonomia de la Universitat de Barcelona sol·licitada pel Govern de la Generalitat de Catalunya, sorgeix un règim paccionat entre l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya; règim que sols ha pogut iniciar-se i solament podrà arribar a bon terme mitjançant l'acord

constant entre ambdues parts. Les especials condicions en què el règim de la Universitat de Barcelona haurà d'anar-se desenvolupant, apareixen només que esbossades en el Decret de l'1 de juny. Ens trobem davant d'un d'aquells casos en què la vida s'anticipa al Dret, i en què el desenvolupament lògic i natural dels fets constitueix la millor font de les solucions justes i adequades.

El Patronat és primer que tot un òrgan de relació — veritable *trait d'union* — entre l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya. En ell queden delegades permanentment les funcions que corresponen actualment al Ministre d'Instrucció Pública, per renúncia de l'Estat espanyol a sostenir la vigència de l'actual Universitat oficial, i també les atribucions que correspondrien al Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya si aquesta s'hagués decidit a implantar la Universitat Catalana, per a la qual cosa estava facultada per l'article setè de l'Estatut de Catalunya.

La Universitat de Barcelona, si assoleix un bon resultat l'actuació del Patronat Universitari, esdevindrà quelcom semblant a un petit Estat, comparable en certa manera a aquestes ciutats lliures que viuen a l'empar d'un estatut especial; i arribat aquest moment, serà "regida per un Patronat que oferirà a les llengües i a les cultures castellana i catalana les garanties recíproques de convivència amb igualtat de drets per a professors i alumnes". És, doncs, missió essencial i permanent del Patronat, d'acord amb l'article setè de l'Estatut de Catalunya, actuar com a Tribunal de garanties en tots aquells casos de conflictes derivats del fet de la convivència d'aquelles dues llengües i aquelles dues cultures dintre d'un mateix solar universitari.

Ultra aquesta missió, el Patronat en té una altra, inicial i transitòria, a saber, la de coadjuvar, dintre de la seva especial competència, a fer que "la Universitat de Barcelona s'organitzi com a Universitat única" i alhora autònoma, tota vegada que, segons l'article primer del Decret de l'1 de juny, "complint allò establert per l'article setè de l'Estatut de Catalunya, s'atorga a la Universitat de Barcelona l'autonomia sol·licitada pel Consell de la Generalitat de Catalunya".

Ara bé; aquesta missió inicial del Patronat ha d'ésser diferent segons que es tracti de l'autonomia

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

docent i pedagògica (elaboració de l'Estatut de la Universitat autònoma, plans d'estudis de les Facultats, bases intel·lectuals per a l'ingrés a la Universitat, organització dels laboratoris i seminaris, beques i pensions, expansió cultural de la Universitat, etc.) o de l'autonomia econòmica.

L'organització de l'autonomia docent i pedagògica ha d'ésser obra de la Universitat mateixa; al Patronat ha de limitar-se a recollir íntegrament la tasca de la Universitat i a revisar-la, però no per corregir-la en bon sentit o en mal sentit, sinó senzillament per assegurar-se que l'Estatut de la Universitat autònoma és perfectament *constitucional*, és a dir, que en ell queden garantides per un igual l'ús de les dues llengües i el desenvolupament normal de les dues cultures. I és en aquest sentit que la redacció *definitiva* de l'Estatut, per al sol efecte de tramitar-lo i fer viable la seva aprovació simultània pel Ministre d'Instrucció Pública i pel Consell de la Generalitat (article sisè del Decret d'1 de juny), ha d'ésser obra del Patronat. Si hom no admet aquesta interpretació, ¿quina mena d'autonomia seria aquesta, que de bell antuvi seria *imposada* des de dalt, baldament ho fos a la llum del criteri d'un grup selecte de professors? Per altra banda, la composició mateixa del Patronat, els membres del qual han estat elegits per ambdós governs, sense prèvia consulta o proposta de la Universitat o de les Facultats, no és pas la més apta per a recollir, ni tan sols *presumptivament* l'esperit de les Facultats i de la Universitat de Barcelona.

En canvi, l'organització de l'autonomia econòmica hauria d'ésser obra preferent per no dir exclusiva del Patronat. Aquesta part importantíssima i molt feixuga de la implantació de l'autonomia, justificaria tota sola l'existència del Patronat, sobretot en els primers passos del nou règim. El Patronat ha de donar efectivitat plena a l'article tercer del Decret de l'1 de juny: reconeguda la subsistència de l'actual patrimoni universitari com a base mínima i inicial del nou règim, incumbeix al Patronat gestionar la dotació complementària dels pressupostos generals de l'Estat. La forma més eficaç i alhora autònoma d'aquesta dotació seria el contingent econòmic.

Altres tant hauria de gestionar-se prop del Govern de la Generalitat, per tal que amb aquest subsidi doble la futura Universitat pugui viure dignament.

També hauria d'entendre el Patronat en tot allò relatiu a excedències i drets adquirits dels professors o dels alumnes, i redactar aquelles disposicions transitòries que afectessin les relacions de la Universitat de Barcelona amb les altres Universitats espanyoles (vàlidesa recíproca de plans d'estudi, trasllats de matrícula, etc.), perquè totes aquestes qüestions ofereixen un aspecte interconstitucional.

A guisa d'epíleg, podem, doncs, establir la conclusió que existeix una compatibilitat perfecta entre l'exercici ple de l'autonomia per la Universitat de Barcelona i la missió del Patronat. L'actuació del Patronat ha d'anar cessant a mesura que es vagi vigoritzant la Universitat autònoma; i el signe millor d'haver estat assolida la normalitat universitària serà el dia que el Patronat quedi reduït a una institució de respecte, perquè la comprensió mútua de les dues cultures que conviuran en la Universitat de Barcelona faci innecessària la missió genuïna d'aquell organisme, la qual missió consisteix a actuar com a Tribunal de garanties.

Tal vegada algú veurà en el present assaig de definició legal d'atribucions, un intent de desarmar el Patronat universitari. A la qual observació hom podria respondre, amb més exactitud, que és l'única fórmula capaç d'evitar la guerra civil — o acadèmica, si el mot és massa fort — entre el Patronat i la Universitat, i que permetrà situar el Rectorat, que és la primera magistratura universitària tradicional. Cal notar que l'article tercer del Decret de l'1 de juny prohibeix que el Rector pugui ésser President del Patronat universitari, d'on resulta una situació greu-ment desfavorida i impossible, a menys que la importància del Patronat vagi reculant en la forma abans explicada.

Precisament un dels eixos de la futura autonomia universitària ha d'ésser enrobustir l'autoritat del Rector, per tal que assistit aquest del Claustre, pugui vetllar tostemps pel bon funcionament autòmic i reprimir amb mà enèrgica, si calgués, qualsevol intent d'oligarquia o de perpetuació de velles camarilles.

FARMÀCIA I CENTRE D'ESPECÍFICS

Laietana, 50
Telèfon 14729

L. VILAR

Laietana, 50
Telèfon 14729

SERVEI FARMACÈUTIC PERMANENT DIA I NIT

LABORATORI MITRO-BIOQUÍMIC ESPECIALITZAT EN ANÀLISIS CLÍNIC

Recordi sempre els següents productes de fama mundial:

CEREBRINO MANDRI. Contra tota mena de dolors. **TABLETAS GABA.** Curen la tos i catarros; indispensable als fumadors. **CALLICIDA LADIVONSIN.** Contra ulla de poll i dureses. **BALSAM C. DE KONING TILLY.** Gran depuratiu de la sang i ronyons. **AIGUA DEL CARME BIHEL.** Insostituïble contra mareig, vòmits; preventiu del tifus. **BALSAM BIEL.** Cura cremades de sol i irritació de la pell. **PRODUCTES VERKOS.** Pasta antiflogística, E-sparadrap, Aigua oxigenada.

BIOSER FORTIFICA

La qüestió palpitant

Manifestacions revoltants

La premsa de Madrid dona compte d'un espectacle que hom no sap com pintar ni qualificar.

Alguna de les escoles laïques que s'han obert ara a l'ex-cort, traginen els seus infeliços alumnes en tramvies ocupats completament per ells, des de les finestrelles dels quals els esbojarrats nois, durant el viatge, blasfemen horriblement i fan burla de les persones religioses que, per dissort, passen a tret de les seves brutals invectives. Quan el tramvia dona vista a una església, la pluja de blasfèmies es converteix en una pedregada espantosa...

L'altre dia es donà el cas que el mestre laic que presidia el tramvia escolar, ple a vessar de petits blasfems, estava embriac com una sopa i portava el compàs del chor de renegaires amb grans manotades i crits de visca la República i el laïcisme.

* * *

Aquest espectacle ens en recorda un altre de semblant, si no tan escandalós, no pas menys greu.

Era el temps aquell del predomini del lerrouxisme a Barcelona, pocs anys després de la setmana tràgica — hom hauria de dir-ne amb més propietat "Setmana sacrílega", — quan vet ací que, un diumenge primaveral, hom anà a passejar pels voltants, aleshores ben lliures, (que no pas ara), del popular "Camp de l'Arpa", plens de gent prenent el sol i de col·legials enjogassats i dispersos. Insensiblement, i atret hom per la simpàtica cridòria dels jovenets estudiants, es trobà entre ells, sense pensar-ho. Però, quina impressió més terrible va rebre!

De tots els rotllos i rotllets dels jugaires eixia, com la cosa més natural del món, un devessall de renecs i blasfèmies que espaordien.

El primer moviment instintiu fou de protesta i de fugida. Allò era un petit infern, però infern que encenia la santa ira al cor i posava els cabells de punta.

Què calia fer? Insistir en la protesta i lliurar una batalla, evidentment perduda i contraproductiva encara?

La prudència, passat el primer cop, aconsellà fugir d'allí, no sense abans informar-nos bé que es tractava d'una de tantes "escoles neutres" fundades per En Lerroux per descristianitzar el poble a ra-dice i fer-se partidaris.

D'aquestes escoles sortiren els "jóvenes bárbaros" de què tant es gloriava En Lerroux i gràcies als quals fou possible la dita horriblement famosa setmana en què es cremaren tants de temples, convents, asils i escoles, i en què es perpetraren tants de sacrilegis i es cometeren tants d'assassinats.

¿Qui dels que ho presenciaren no recorden, en-

cara, esgarriats i esclatant de santa ira, els balls de les prostitutes en la plaça del Padró, ornades amb sacres vestidures, i l'horripilant processó de mòmies de monges desenterrades, Rambles avall, camí de la plaça de Sant Jaume?

* * *

La de l'ensenyament és la qüestió palpitant d'avui dia, de demà i de tot el temps que els catòlics triguem a conquerir la *Llibertat d'Ensenyament*. No n'hi ha cap de qüestió més palpitant, ni de més immediata i aclaparadora actualitat.

Visca la llibertat d'Ensenyament! Aquest ha d'ésser ara el crit de combat, de cada dia i de cada moment.

Però no hem de contentar-nos cridant. Als crits, perquè ens sentin i atenguin fins els sords i, sobretot, el Govern, ha d'acompanyar-se l'acció:

Acció intel·ligent.

Acció perseverant.

Acció entusiasta.

Acció personal.

Acció generosa.

Acció heroica, si cal.

* * *

De fets maleïts com els que acabem de contar, si no tan punyents, tant o més greus encara, podríem citar-ne una munió.

Gosariem a dir que el Maligne ja ha pres plena i absoluta possessió de totes les escoles laïques.

Aquell herodià i estúpid mestre laic que ja al curs proppassat preguntava als desgraciats alumnes seus on era Déu, perquè ell, el mestre, no el sabia veure enlloc, va fent escola.

Quan no la burla, el sarcasme; quan no el sarcasme, la negació.

I sempre, i a tothora, la preterició o falsejament de la veritat i el menyspreu d'ella; quan no l'ensenyament d'unes màximes immorals, o anodines i tendencioses sempre.

* * *

Oblidar aquesta qüestió, o no treballar amb tot afany i posant-hi tots els mitjans que hom té a mà per tal de resoldre-la segons Déu mana i a tothom convé, és una conducta suïcida.

I si ho és per a nosaltres personalment, ¿què no serà per als nostres fills? ¿què per la pàtria que Déu ens dona i la qual tenim deure estricte de defensar pel mateix Déu i per als nostres successors?

J. J. C.

NOUS MODELS

Cotxes 6 i 8 cilindres
Camions 1½ a 8 tones
Omnibus

Dodge-Brothers

VISITEU-LOS A

AUTOMOVILS EXHIBITION

Diputació, 35, 37 i 39 - Tel. 31575

FOMENT DE PIETAT

OBRES TEATRALS

PER A HOMES

La Llum de l'Establia (Pastorets nous), per Mn. Maria Tubau, Prev. Quatre actes.**La Fúria.** Drama, per F. Bonaventura. Tres actes.**Llar morent.** Drama, per Mn. R. Saborit, prevere. Tres actes.**Ling-Fu.** Comèdia, per V. Coma i Solel. Tres actes.**Els misteris de l'Hostal del Sol.****Una Creu vora el camí.** Fantasia poemàtica, per Josep Miracle. Un acte.**Diners que sagnen.** Comèdia dramàtica, per Mn. Francesc Gay. Tres actes.**La força de la tradició.** Drama, per Joan Civit i Josep Farré. Tres actes.**Soldats de Crist.** Episodi tràgic, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev.**Sang Tortosina.** Drama històric, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev. Dos actes.

PER A NOIES

L'Esposa virginal. Poema dramàtic, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev.**Fabiola,** per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. Quatre actes.**La Rosa beneïda.** Drama, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. Tres actes.**La venjança de la reina.** Drama, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev.

PER A NOIS

El màrtir de l'Eucaristia. Drama, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev. Dos actes.**Quadrets i diàlegs catequístics,** per Mn. Josep M.ª Viadin, Prev.

FOMENT DE PIETAT

BIBLIOTECA D'EXERCICIS

OBRA NOVA

Acaba de publicar-se el volum V d'aquesta Biblioteca i que porta per títol

Explanació dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola

Segona setmana

Primera part

***

Volum de 296 pàgines

En rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4⁵⁰ ptes.

FOMENT DE PIETAT

OBRA NOVA**Missió Providencial de Santa Teresa de Jesús Infant**

per

Ferran de Sagarra i de Siscar

八

Volum de 192 pàgines

2 pessetes

BIBLIOTECA BALMES

Vol. IX

Any 1933

Analecta Sacra Tarraconensia

FASCICLES PUBLICATS:

Fasc. I. **Ensayo sobre las consecuencias físico-matemáticas de la teoría tomista de la materia y forma,** por David García, C. M. F.

136 planes

8 ptes.

Fasc. II. **Estudis Històrics.**

288 planes

10 ptes.

EN PREMSA:

Fascicle III. **Bibliografia Hispànica.**

GORRES PER A BANY

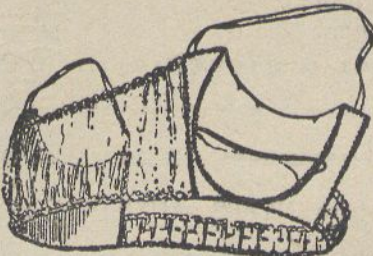
SABATILLES I CINTURONS - FLORS - ESPONGES
TOT DE CAUTXÚ EXTRA. - LA MÉS EXTENSA VARIETAT DE MODELS

Hules - Plomers - Impermeables

CASA ROSICH

Central: Ronda St. Pere, 7. Tel. 19923. - Sucursal n.º 1: Avda. Portal de l'Angel, 25. Tel. 19613. - Sucursal n.º 2: Tapineria, 33. Tel. 12940

DESSUADORS

El més extens i variat assortit en models diferents en qualitat, forma i tamany als preus més econòmics

Linòleums - Aspiradores

BARCELONA

Joan BUSQUETS

MESTRE EBENISTA i TAPISSER
DECORADOR

MOBLES i OBJECTES D'ART i DE FANTASIA

AGENCIAMENT D'INTERIORS
MODERNS i D'ESTIL

ESTUDI, TALLERS i EXPOSICIÓ:

PASSEIG DE GRÀCIA, 36

TELÈFON 16825

B A R C E L O N A

REBUDES NOVETATS

Balsells

SASTRE

Pl. Urquinaona, 4
Tel. 24954

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE

Catalunya Social?

galletes

Birba

ASSORTIT PIRINEUS

Especials pel desdjuní

OSTRAINA

Laboratori: **Casa Santiveri, S. A.**

El millor reconstituent orgànic. Preparat amb la part calíça de l'ostra. **RIC EN FOSFATS.** Especial per als vells i nens i molt eficaç en la neurastènia, cerebral, anèmia, tuberculosi i malalties dels ossos.

Call, 22 - Balmes, 5 - Trafalgar, 7 - Mallorca, 247

Adquiriu resistència
física mitjançant el

FLUIDKALCIUM

OLIVER RODÉS

És el gran auxiliar de la joventut
en l'edat del seu desenrotllament

Demani's en Farmàcies i Centres d'Específics

Acadèmia Febrer

Passeig de Gràcia, 73 (xamfrà Mallorca)

Facilitem estadístiques i comprovants dels superiors
resultats obtinguts per els nostres alumnes

ENGINYERS, AUXILIARS I TÈCNICS INDUSTRIALS

Especial per a l'ingrés en

l'Escola d'Enginyers Industrials

Demaneu reglaments al Director D. JOSEP M.ª FERRER, Enginyer Industrial

CINEMA SONOR

Sessions de caràcter familiar organitzades per la **Federació de Joves Cristians de Catalunya**

Diumenge, dia 29, tarda, a tres quarts de quatre i les sis

Els Calaveres, per Stan Laurel i Oliver Hardy.

Dimecres, dia 1.er de Novembre, tarda, a tres quarts de quatre i les sis

Cova de Bandits.

Canuda, 31

SALA MOZART

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: no juguis a la Loteria; la millor rifa és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa, prova-ho a l'Estanc i Loteria del carrer de "Fernando", núm. 32 (ara Fivaller) i qui sap... Trobaràs també tabacs, segells, timbres de totes classes i preus — No et descuidis del bitllet de Nadal.

A TENES A. G. — Escorial, 135-147. — Tel. 73372. — Barcelona

RUBI

(Barcelona)

Rdo. Sr. Cura Pàrroco

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA